

ΑΝΤΩΝΥΜΙΑΙ

§ 147. Ἀντωνυμίαι λέγονται αἱ λέξεις, αἱ ὁποῖαι λαμβάνονται εἰς τὸν λόγον ἀντὶ ὀνομάτων οὐσιαστικῶν ἢ ἐπιθέτων: ἐκεῖνος γράφει (π.χ. ὁ Πλάτων)—**τοιοῦτος** ἦν Ἀριστείδης (δηλ. δίκαιος).

Αἱ ἀντωνυμίαι εἶναι ἑννέα εἰδῶν : προσωπικαί, δεικτικαί, ὀριστικὴ ἢ ἐπαναληπτικὴ, κτητικαί, αὐτοπαθεῖς, ἀλληλοπαθεῖς, ἐρωτηματικαί, ἀόριστοι καὶ ἀναφορικαί.

Σημείωσις. Πολλοὶ τύποι τῶν ἀντωνυμιῶν τῆς ἀρχαίας γλώσσης εἶναι οἱ ἴδιοι μὲ τοὺς ἀντιστοίχους τύπους τῶν ἀντωνυμιῶν τῆς νέας γλώσσης, οἱ πλεῖστοι δὲ διαφέρουν.

α') Προσωπικαὶ ἀντωνυμίαι

§ 148. Προσωπικαὶ λέγονται αἱ ἀντωνυμίαι, αἱ ὁποῖαι δηλοῦν τὰ τρία πρόσωπα τοῦ λόγου, ἦτοι ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος ὁμιλεῖ (ἐγώ, πρῶτον πρόσωπον), ἐκεῖνον, πρὸς τὸν ὁποῖον ἀπευθύνεται ὁ λόγος (σύ, δεῦτερον πρόσωπον) καὶ ἐκεῖνον ἢ ἐκεῖνο, περὶ τοῦ ὁποῖου γίνεται ὁ λόγος (ὅδε, οὗτος κτλ., τρίτον πρόσωπον).

Αἱ προσωπικαὶ ἀντωνυμίαι κλίνονται ὡς ἑξῆς :

Ἐνικὸς			Πληθυντικὸς		
α' προσ.	β' προσ.	γ' προσ.	α' προσ.	β' προσ.	γ' προσ.
ἐγώ	σύ	—	ἡμεῖς	ὑμεῖς	(σφεῖς)
ἐμοῦ, μου	σοῦ, σου	(οὔ)	ἡμῶν	ὑμῶν	(σφῶν)
ἐμοί, μοι	σοί, σοι	οἶ, οἱ	ἡμῖν	ὑμῖν	σφίσι(ν)
ἐμέ, με	σέ, σε	(ἔ)	ἡμᾶς	ὑμᾶς	(σφᾶς)

(Δυϊκός : α' προσ. νώ, νῶν, — β' προσ. σφῶ, σφῶν· βλ. § 20, 1).

Σημείωσις. Ἐκ τῶν τύπων τῆς προσωπικῆς ἀντωνυμίας τοῦ γ' προσώπου εὐχρηστοὶ εἶναι κυρίως οἱ τύποι τῆς δοτικῆς οἶ, οἱ — σφίσιν. Ἀντὶ τῆς ἐλλειπούσης ἐνικῆς ὀνομαστικῆς αὐτῆς γίνεται χρῆσις τῶν δεικτικῶν ὅδε, οὗτος, ἐκεῖνος, ἀντὶ δὲ τῶν πλαγίων πτώσεων αὐτῆς γίνεται συνήθως χρῆσις τῶν πλαγίων πτώσεων τῆς ὀριστικῆς ἀντωνυμίας.

Ὅταν πρὸς ἔμφασιν προστίθεται εἰς τοὺς τύπους τῶν προσωπικῶν ἀντωνυμιῶν τὸ (ἐγκλιτικὸν) μόριον γέ, τότε οἱ τύποι τοῦ ἐνικοῦ τῆς προσωπικῆς ἀντωνυμίας τοῦ α' προσώπου τονίζονται ὡς ἑξῆς: ἐγωγε, ἐμοῦγε, ἐμοιγε, ἐμέγε.

6') Δεικτικά ἄντωνυμιαί

§ 149. Δεικτικά λέγονται αἱ ἄντωνυμιαί, αἱ ὁποῖαι δηλοῦν δεῖξιν.

Δεικτικαὶ ἄντωνυμιαί τῆς ἀρχαίας γλώσσης εἶναι αἱ ἐξῆς :

ὄδε	ἦδε	τόδε	(= αὐτὸς ἐδῶ, αὐτὸς δά)
οὗτος	αὕτη	τοῦτο	(= ἐτοῦτος, αὐτός)
ἐκεῖνος	ἐκεῖνη	ἐκεῖνο	
τοιόσδε	τοιάδε	τοιόνδε	— τοιοῦτος, τοιαύτη, τοιοῦτο(ν) (= τέτοιος)
τοσόσδε	τοσήδε	τοσόνδε	— τοσοῦτος, τосαύτη, τοσοῦτον(ν) (= τόσος)
τηλικόσδε	τηλικήδε	τηλικόνδε	— τηλικοῦτος, τηλικαύτη, τηλικοῦτο(ν).

§ 150. Ἐκ τῶν δεικτικῶν ἄντωνυμιῶν

1) ἢ ὄδε, ἦδε, τόδε κλίνεται ὅπως ἀκριβῶς τὸ ἄρθρον μὲ τὸ (ἐγκλιτικὸν) δὲ κατόπιν αὐτοῦ : τοῦδε, τῆσδε, τοῦδε — τῶδε, τῆδε, τῶδε κτλ. — οἴδε, αἴδε, τάδε — τῶνδε κτλ.

Ὁμοίως αἱ ἄντωνυμιαί τοιόσδε, τοιάδε, τοιόνδε — τοσόσδε, τοσήδε, τοσόνδε καὶ τηλικόσδε, τηλικήδε, τηλικόνδε κλίνονται μόνον κατὰ τὸ πρῶτον μέρος αὐτῶν (τοῖος, τοία, τοῖον — τόσος, τόση, τόσον — τηλίκος, τηλίχη, τηλίχον) μὲ τὸ ἐγκλιτικὸν δὲ κατόπιν : τοιόσδε τοιάδε, τοιόνδε — τοιοῦδε, τοιαῶσδε, τοιοῦδε — τοιῶδε κτλ.

2) ἢ οὗτος, αὕτη, τοῦτο κλίνεται ὡς ἐξῆς :

	Ἐνικὸς			Πληθυντικὸς		
ὄν.	οὗτος	αὕτη	τοῦτο	οὗτοι	αὗται	ταῦτα
γεν.	τούτου	ταύτης	τούτου	τούτων	τούτων	τούτων
δοτ.	τούτῳ	ταύτῃ	τούτῳ	τούτοις	ταύταις	τούτοις
αἰτ.	τοῦτον	ταύτην	τοῦτο	τούτους	ταύτας	ταῦτα
κλητ.	ὦ οὗτος	αὕτη	—	—	—	—

Σημείωσις. Ἐκτὸς τῶν κλητικῶν ὦ οὗτος καὶ ὦ αὕτη, ἄλλη κλητικὴ ἄντωνυμίας δὲν ὑπάρχει.

3) ἢ ἐκεῖνος, ἐκεῖνη, ἐκεῖνο κλίνεται ὡς δευτερόκλιτον τριπτάληκτον ἐπίθετον, ἀλλὰ χωρὶς ν εἰς τὴν ἐνικήν ὀνομαστικήν καὶ αἰτιατικήν τοῦ οὐδετέρου (βλ. § 110, καλός)

4) αἱ ἄντωνυμιαί τοιοῦτος, τοσοῦτος καὶ τηλικοῦτος (σύνθετοι ἐκ τῶν ἀρχαιοτέρων ἄντωνυμιῶν τοῖος, τόσος, τηλίκος καὶ τῆς οὗτος) κλίνονται ὁμοίως μὲ τὴν ἄντωνυμίαν οὗτος, αὕτη, τοῦτο π. χ.

Ἐνικὸς

Πληθυντικὸς

τοιούτος	τοιαύτη	τοιούτο(ν)	τοιούτοι	τοιαῦται	τοιαῦτα
τοιούτου	τοιαύτης	τοιούτου	τοιούτων	τοιούτων	τοιούτων
τοιούτῳ	τοιαύτῃ	τοιούτῳ	τοιούτοις	τοιαύταις	τοιούτοις
τοιούτον	τοιαύτην	τοιούτο(ν)	τοιούτους	τοιαύτας	τοιαῦτα

Ἡ ἐνικὴ ὀνομαστικὴ καὶ αἰτιατικὴ τοῦ οὐδετέρου τῶν ἀντωνυμιῶν τούτων διφωρεῖται, ἤτοι λήγει εἰς **-ο** ἢ εἰς **-ον**: τοσοῦτο ἢ τοσοῦτον, τηλικοῦτο ἢ τηλικοῦτον.

Σημείωσις. Ἰνα ἐπιτείνηται περισσότερον ἡ δεικτικὴ σημασία τῶν δεικτικῶν ἀντωνυμιῶν, προσέθετον πολλάκις οἱ ἀρχαῖοι εἰς τὸ τέλος αὐτῶν τὸ λεγόμενον **δεικτικὸν -ί**: οὔτωσί (= οὔτος-ί), τουτουί κτλ., αὐτήι, ταυτησί κτλ. (πρβλ. νῦν: ἐτοῦτο δά, αὐτὸ δά).

Ὁ τόνος τότε πίπτει πάντοτε ἐπὶ τοῦ δεικτικοῦ **-ί** (τὸ ὁποῖον εἶναι μακρόν), ἐὰν δὲ πρὸ αὐτοῦ ὑπάρχη βραχὺ φωνήεν, τοῦτο ἀποβάλλεται: ὀδί (= **ὀδε-ί**), τουτι (= **τουτο-ί**), ταυτι (= **ταυτα-ί**).

Τὸ δεικτικὸν **-ί** προσλαμβάνουν καὶ δεικτικὰ ἐπιρρήματα, ὡς ὠδί, οὔτωσί (= ἔτσι δά).

γ') Ὀριστικὴ ἢ ἐπαναληπτικὴ

§ 151. Ὀριστικὴ ἢ ἐπαναληπτικὴ λέγεται ἡ ἀντωνυμία **αὐτός, αὐτή, αὐτό**.

1) Ὀριστικὴ εἶναι ἡ ἀντωνυμία **αὐτός** (κατὰ πᾶσαν πτώσιν), ὅταν λαμβάνεται, ἵνα ὁρίσῃ τι (ἤτοι ἵνα διαστείλῃ, ξεχωρίσῃ τι, ἀπὸ ἄλλα ὁμοειδῆ): *Κῦρος ἀποκτεῖναι λέγεται αὐτὸς τῇ ἑαυτοῦ χειρὶ Ἀρταγέρσην* (= μόνος του, αὐτοπροσώπως, καὶ ὄχι κανεὶς ἄλλος ἐκ τῶν ἀκολουθῶν του).

2) Ἐπαναληπτικὴ δὲ εἶναι ἡ ἀντωνυμία **αὐτός** (εἰς τὰς πλαγίας μόνον πτώσεις), ὅταν λαμβάνεται, ἵνα ἐπαναλάβῃ τι, περὶ τοῦ ὁποῖου ἔγινε προηγουμένως λόγος: *Κλεάρχῳ συγγενόμενος ὁ Κῦρος ἠγάσθη τε αὐτὸν καὶ δίδωσιν αὐτῷ μυρίους δαρεικοὺς* (= τὸν ἐξετίμησε πολὺ καὶ τοῦ δίδει).

§ 152. Ἡ ἀντωνυμία **αὐτός** (αὐτή, αὐτό)

1) κλίνεται ὁπως ἡ δεικτικὴ ἀντωνυμία **ἐκεῖνος** (ἐκεῖνη, ἐκεῖνο)

2) λαμβάνεται καὶ μετὰ τοῦ ἄρθρου (ὁ αὐτός, ἡ αὐτή, τὸ αὐτό) καὶ τότε σημαίνει ὁ **ἴδιος** (ὄχι διάφορος).

Σημείωσις. Ὄταν πάσχη κρᾶσιν μετὰ τοῦ ἄρθρου ἢ ἀντωνυμία αὐτός, τότε ἡ ἐνικὴ ὀνομαστικὴ καὶ αἰτιατικὴ τοῦ οὐδετέρου αὐτῆς σχηματίζεται ὄχι μόνον μὲ τὴν κατάληξιν -ο, ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν κατάληξιν -ον : (τὸ αὐτὸ =) ταῦτό καὶ ταῦτόν (βλ. § 27, 1 καὶ § 150, 4).

δ') Κτητικαὶ ἀντωνυμίαι

§ 153. Κτητικαὶ λέγονται αἱ ἀντωνυμίαι, αἱ ὁποῖαι σημαίνουν κτῆσιν. Κτητικαὶ δὲ ἀντωνυμίαι τῆς ἀρχαίας γλώσσης εἶναι :

α' προσώπου, ἐπὶ ἐνὸς κτήτορος : **ἐμός, ἐμή, ἐμόν** (= ἰδικός μου)·

β' προσώπου, ἐπὶ ἐνὸς κτήτορος : **σός, σή, σόν** (= ἰδικός σου)·

α' προσώπου, ἐπὶ πολλῶν κτητόρων : **ἡμέτερος, ἡμετέρα, ἡμέτερον** (= ἰδικός μας)·

β' προσώπου, ἐπὶ πολλῶν κτητόρων : **ὕμέτερος, ὑμετέρα, ὑμέτερον** (ἰδικός σας)·

Σημείωσις. Τοῦ γ' προσώπου κτητικὴ ἀντωνυμία ἀρχῆθεν ἦτο ἐπὶ ἐνὸς μὲν κτήτορος ἢ **έός, ἐή, ἐόν** (= ἰδικός του), ἐπὶ πολλῶν δὲ κτητόρων ἢ **σφέτερος, σφετέρα, σφέτερον** (= ἰδικός των)· ἀλλ' ἡ μὲν **έός, ἐή, ἐόν** εἶναι ὅλως ἄχρηστος εἰς τοὺς πεζοὺς Ἀττικοὺς συγγραφεῖς, ἡ δὲ **σφέτερος, σφετέρα, σφέτερον** σπανία, καὶ ἀντὶ αὐτῶν γίνεται χρῆσις τῆς γενικῆς τῶν δεικτικῶν ἀντωνυμιῶν ἢ τῆς ὀριστικῆς ἢ αὐτοπαθοῦς ἀντωνυμίας: **ὁ τούτου πατήρ, ὁ πατήρ αὐτοῦ**—τοὺς **ἐκείνων φίλους, τοὺς ἑαυτῶν φίλους**.

ε') Αὐτοπαθεῖς ἀντωνυμίαι

§ 154. Αὐτοπαθεῖς ἀντωνυμίαι λέγονται ἐκεῖναι, αἱ ὁποῖαι λαμβάνονται ἐπὶ αὐτοπαθείας, ἦτοι ὅταν δηλοῦται ὅτι ἐν καὶ τὸ αὐτὸ πρόσωπον ἐνεργεῖ συγχρόνως καὶ πάσχει : **γνώθι σαυτὸν** (= γνώρισε σὺ τὸν ἑαυτὸν σου).

Αἱ αὐτοπαθεῖς ἀντωνυμίαι ἔχουν μόνον τὰς πλαγίας πτώσεις, κλίνονται δὲ ὡς ἐξῆς :

	α' προσώπου		β' προσώπου	
	Ἐνικὸς			
	Ἄρσ.	Θηλ.	Ἄρσ.	Θηλ.
γεν.	ἐμαυτοῦ	ἐμαυτῆς	σεαυτοῦ	σεαυτῆς
δοτ.	ἐμαυτῶ	ἐμαυτῇ	σεαυτῶ	σεαυτῇ
αἰτ.	ἐμαυτὸν	ἐμαυτήν	σεαυτὸν	σεαυτήν

Πληθυντικὸς

	Ἄρσ.		Θηλ.		Ἄρσ.		Θηλ.	
γεν.	ἡμῶν	αὐτῶν	ἡμῶν	αὐτῶν	ὑμῶν	αὐτῶν	ὑμῶν	αὐτῶν
δοτ.	ἡμῖν	αὐτοῖς	ἡμῖν	αὐταῖς	ὑμῖν	αὐτοῖς	ὑμῖν	αὐταῖς
αἰτ.	ἡμᾶς	αὐτούς	ἡμᾶς	αὐτάς	ὑμᾶς	αὐτούς	ὑμᾶς	αὐτάς

γ' προσώπου

Ἐνικὸς

	Ἄρσ.	Θηλ.	Οὐδ.
γεν.	ἑαυτοῦ	ἑαυτῆς	—
δοτ.	ἑαυτῷ	ἑαυτῇ	—
αἰτ.	ἑαυτὸν	ἑαυτήν	ἑαυτὸ

Πληθυντικὸς

	Ἄρσ.		Θηλ.		Οὐδ.		
γεν.	ἑαυτῶν	ἢ σφῶν	αὐτῶν	ἑαυτῶν	ἢ σφῶν	αὐτῶν	—
δοτ.	ἑαυτοῖς	ἢ σφίσιν	αὐτοῖς	ἑαυταῖς	ἢ σφίσιν	αὐταῖς	—
αἰτ.	ἑαυτούς	ἢ σφᾶς	αὐτούς	ἑαυτάς	ἢ σφᾶς	αὐτάς	ἑαυτὰ

Σημείωσις 1. Οἱ τύποι **σεαυτοῦ**, **σεαυτῆς** κτλ., **ἑαυτοῦ**, **ἑαυτῆς** κτλ. εὐρίσκονται καὶ συνηρημένοι: **σαντοῦ**, **σαντῆς** κτλ., **αὐτοῦ**, **αὐτῆς** κτλ.

Σημείωσις 2. Αἱ αὐτοπαθεῖς ἀντωνυμῖαι προῆλθον ἐκ συνεκφορᾶς τῶν πλαγίων πτώσεων τῶν προσωπικῶν ἀντωνυμιῶν μετὰ τὰς πλαγίας πτώσεις τῆς ὀριστικῆς ἀντωνυμίας αὐτὸς (ἐμὲ - αὐτὸν = **ἑμαυτόν**, σὲ - αὐτὸν = **σεαυτόν** κτλ.), ὅπως τοῦτο καταφαίνεται εἰς τὸν πληθυντικὸν ἀριθμὸν.

ς.) Ἡ ἀλληλοπαθῆς ἀντωνυμία

§ 155. Ἡ ἀλληλοπαθῆς λέγεται ἡ ἀντωνυμία, ἡ ὁποία λαμβάνεται ἐπὶ ἀλληλοπαθείας, ἥτοι ὅταν δηλοῦται ὅτι δύο ἢ περισσότερα πρόσωπα ἐνεργοῦν καὶ πάσχουν ἀμοιβαίως: ἀγαπᾶτε **ἀλλήλους** (= ὁ εἷς τὸν ἄλλον).

Ἡ ἀλληλοπαθῆς ἀντωνυμία ἔχει μόνον τὰς πλαγίας πτώσεις τοῦ πληθυντικοῦ καὶ τοῦ δυϊκοῦ, κλίνεται δὲ ὡς ἐξῆς (πρβλ. § 110):

Πληθυντικὸς		Ἄρσ.	Θηλ.	Οὐδ.	ς ο ι ο ι α	ἀλλήλοιν ἀλλήλοιν ἀλλήλω
	γεν.	ἀλλήλων	ἀλλήλων	ἀλλήλων		
	δοτ.	ἀλλήλοις	ἀλλήλαις	ἀλλήλοις		
	αἰτ.	ἀλλήλους	ἀλλήλας	ἀλληλα		

Σημείωσις. Ἡ ἀλληλοπαθῆς ἀντωνυμία προῆλθεν ἐκ συνεκφορᾶς τύπων τῆς ἀορίστου ἀντωνυμίας **ἄλλος**, ὡς **ἄλλοι** - **ἄλλους** (= **ἀλλήλους**), **ἄλλαι** - **ἄλλας** (= **ἀλλήλας**) κτλ.

ζ') Ἑρωτηματικαὶ ἀντωνυμίαι

§ 156. Ἑρωτηματικαὶ ἀντωνυμίαι λέγονται ἐκεῖναι, αἱ ὁποῖαι λαμβάνονται ἐπὶ ἐρωτήσεως.

Ἑρωτηματικαὶ ἀντωνυμίαι τῆς ἀρχαίας γλώσσης εἶναι :

- 1) τίς, τί (= ποῖος ;)
- 2) πότερος, ποτέρα, πότερον (= ποῖος ἀπὸ τούσ δύο ;)
- 3) πόσος, πόση, πόσον
- 4) ποῖος, ποία, ποῖον (= ποιᾶς λογῆς ;)
- 5) πηλίκος, πηλίκη, πηλίκον (= ποίας ἡλικίας ; πόσον μέγας ;)
- 6) ποδαπός, ποδαπή, ποδαπὸν (= ἀπὸ ποῖο μέρος ;)
- 7) πόστος, πόστη, πόστον (= ποῖος κατὰ τὴν ἀλφαβητικὴν σειρὰν ; πρβλ. τρίτος, τέταρτος κτλ.)
- 8) ποσταῖος, ποσταία, ποσταῖον (= ἐντὸς πόσων ἡμερῶν ; πρβλ. τεταρταῖος).

§ 157. Ἐκτὸς τῆς ἀντωνυμίας τίς, τί, αἱ λοιπαὶ ἐρωτηματικαὶ ἀντωνυμίαι εἶναι δευτερόκλιτοι τρικατάληκτοι (βλ. § 110).

Ἡ ἐρωτηματικὴ ἀντωνυμία τίς, τί κλίνεται κατὰ τὴν γ' κλίσειν ὡς ἐξῆς :

	Ἐνικὸς		Πληθυντικὸς		Δυϊκὸς
	Ἄρσ. καὶ Θηλ.	Οὐδ.	Ἄρσ. καὶ Θηλ.	Οὐδ.	
ὄν.	τίς	τί	τίνες	τίνα	τίνε
γεν.	τίνος ἢ τοῦ	τίνος ἢ τοῦ	τίνων	τίνων	τίνοιν
δοτ.	τίνι ἢ τῷ	τίνι ἢ τῷ	τίσι(ν)	τίσι(ν)	τίνοιν
αἰτ.	τίνα	τί	τίνας	τίνα	τίνε

Σημείωσις. Ἡ ἐρωτηματικὴ ἀντωνυμία τίς, τί δὲν τονίζεται ὅπως κανονικῶς τονίζονται τὰ μονοσύλλαβα (βλ. § 101).

η') Ἀόριστοι ἀντωνυμίαι

§ 158. Ἀόριστοι λέγονται αἱ ἀντωνυμίαι, αἱ ὁποῖαι δηλοῦν ἀορίστως ἓν πρόσωπον ἢ πρᾶγμα.

Ἀόριστοι ἀντωνυμίαι τῆς ἀρχαίας γλώσσης εἶναι :

- 1) τίς, τί (= κάποιος, βλ. § 20, 2)
- 2) ὁ δεῖνα, ἡ δεῖνα, τὸ δεῖνα (= ὁ τάδε κτλ.)
- 3) ἔνιοι, ἔνιοι, ἔνια (= μερικοί).

§ 159. Ἡ ἀόριστος ἀντωνυμία ἔνιοι, ἔνιοι, ἔνια εὐρίσκεται μόνον εἰς τὸν πληθυντικὸν ἀριθμὸν καὶ εἶναι δευτερόκλιτος τρικατάληκτος.

Ἡ τίς, τί καὶ ἡ δεῖνα κλίνονται κατὰ τὴν γ' κλίσειν ὡς ἐξῆς :

	Ἐνικὸς			Πληθυντικὸς			Δυϊκὸς		
	Ἄρσ. καὶ Θηλ.			Οὐδ.	Ἄρσ. καὶ Θηλ.			Οὐδ.	
ὄν.	τίς			τί		τινές	τινὰ ἢ ἄττα		τινέ
γεν.	τινὸς ἢ του			τινὸς ἢ του		τινῶν	τινῶν		τινοῖν
δοτ.	τινὶ ἢ τῷ			τινὶ ἢ τῷ		τισὶ(ν)	τισὶ(ν)		τινοῖν
αἰτ.	τινὰ			τί		τινάς	τινὰ ἢ ἄττα		τινέ
	Ἐνικὸς				Πληθυντικὸς				
ὄν.	ὁ	ἡ	τὸ	δεῖνα		οἱ	αἱ	δεῖνες	
γεν.	τοῦ	τῆς	τοῦ	δεῖνος		τῶν		δεῖνων	
δοτ.	τῷ	τῇ	τῷ	δεῖνι		(τοῖς ταῖς		δεῖσι)	
αἰτ.	τὸν	τὴν	τὸ	δεῖνα		τούς τὰς		δεῖνας	

Σημείωσις. Ἡ ἀντωνυμία **δεῖνα** λαμβάνεται καὶ ἄκλιτος: τοῦ, τῆς δεῖνα—τῷ, τῇ δεῖνα—τόν, τὴν δεῖνα—πληθ. οἱ δεῖνα, τῶν δεῖνα κτλ.

§ 160. Ὡς ἀόριστοι ἀντωνυμῖαι λαμβάνονται καὶ αἱ ἐξῆς λέξεις, αἱ ὁποῖαι εἰδικώτερον καλοῦνται ἐπιμεριστικαὶ ἀντωνυμῖαι :

- 1) πᾶς, πᾶσα, πᾶν (= ὁ καθείς· βλ. § 122)·
- 2) ἕκαστος, ἕκαστη, ἕκαστον (βλ. § 110)·
- 3) ἄλλος, ἄλλη, ἄλλο (βλ. § 150, 3, ἐκεῖνος)·
- 4) οὐδεὶς, οὐδεμία, οὐδέν — μηδεὶς, μηδεμία, μηδέν (= κανεὶς)·
- 5) ἀμφοτέρω, ἀμφοτέρω, ἀμφοτέρω (= καὶ οἱ δύο· βλ. § 159, ἔνιοι)·
- 6) ἑκάτερος, ἑκατέρα, ἑκάτερον (= καθείς ἀπὸ τούτους δύο)·
- 7) ἕτερος, ἕτερα, ἕτερον (= ἄλλος, ἐπὶ δύο)·
- 8) οὐδέτερος, οὐδετέρα, οὐδέτερον — μηδέτερον, μηδετέρα, μηδέτερον (= οὔτε ὁ εἷς οὔτε ὁ ἄλλος)·
- 9) ποσός, ποσῆ, ποσόν (= κάμποσος· βλ. § 156, 3)·
- 10) ποιός, ποιᾶ, ποιόν (= κάποιος λογιῆς· βλ. § 156, 4)·
- 11) ἄλλοδαπός, ἄλλοδαπή, ἄλλοδαπόν (= ἀπὸ ἄλλον τόπον· βλ. § 156, 6)·

Σημείωσις. Ἡ ἐπιμεριστικὴ ἀντωνυμία οὐδεὶς, οὐδεμία, οὐδέν (μηδεὶς, μηδεμία, μηδέν) κλίνεται ὅπως τὸ ἀριθμητικὸν εἰς, μία, ἕν, ἀλλὰ εἰς τὸ ἀρσενικὸν γένος ἔχει καὶ πληθυντικὸν ἀριθμὸν :

	Ἐνικὸς			Πληθυντικὸς
	Ἄρσ.	Θηλ.	Οὐδ.	
ὄν.	οὐδεῖς	οὐδεμία	οὐδέν	οὐδένες
γεν.	οὐδενός	οὐδεμιάς	οὐδενός	οὐδένων
δοτ.	οὐδενί	οὐδεμιᾷ	οὐδενί	οὐδέσι
αἰτ.	οὐδένα	οὐδεμίαν	οὐδέν	οὐδένας

δ') Ἀναφορικαὶ ἀντωνυμίαι

§ 161. Ἀναφορικαὶ λέγονται αἱ ἀντωνυμίαι, διὰ τῶν ὁποίων κανονικῶς μία πρότασις ὀλόκληρος ἀναφέρεται (ἤτοι ἀποδίδεται) εἰς μίαν λέξιν ἄλλης προτάσεως: "Ἔστι Δίκησ ὀφθαλμός, **ὅς** τὰ πάνθ' ὀραῖ.

Ἀναφορικαὶ ἀντωνυμίαι τῆς ἀρχαίας γλωσσης εἶναι :

- 1) ὅς, ἧ, ὅ (= ὁ ὁποῖος, ἡ ὁποία, τὸ ὁποῖον)·
- 2) ὅσπερ, ἧπερ, ὅπερ (= ὁ ὁποῖος ἀκριβῶς)·
- 3) ὅστις, ἧτις, ὅ,τι (= ὅποιος, ὅποια, ὅποιο)·
- 4) ὁπότερος, ὁποτέρα, ὁπότερον (= ὅποιος ἀπὸ τούσ δύο· πρβλ. § 156, 2)·
- 5) ὅσος, ὅση, ὅσον (πρβλ. § 156, 3)·
- 6) οἷος, οἷα, οἷον (= τέτοιος πού· πρβλ. § 156, 4)·
- 7) ὁποῖος, ὁποία, ὁποῖον (= ὅποιασ λογῆς· πρβλ. § 156, 4)·
- 8) ἡλίκος, ἡλίκη, ἡλίκον
ὀπηλίκος, ὀπηλίκη, ὀπηλίκον } (= ὅσον μέγας· πρβλ. 156, 5)·
- 9) ὀποδαπός, ὀποδαπή, ὀποδαπὸν (= ἀπὸ τὸν τόπον πού· πρβλ. § 156, 6)·

§ 162. Αἱ ἀναφορικαὶ ἀντωνυμίαι **ὅς, ὅσπερ** καὶ **ὅστις** κλίνονται ὡς ἐξῆς (πρβλ. § 150, 1 καὶ § 159) :

	Ἐνικὸς					
	Ἄρσ.	Θηλ.	Οὐδ.	Ἄρσ.	Θηλ.	Οὐδ.
ὄν.	ὅς	ἧ	ὅ	ὅσπερ	ἧπερ	ὅπερ
γεν.	οὗ	ῆς	οὗ	οὗπερ	ῆσπερ	οὗπερ
δοτ.	ᾧ	ῆ	ᾧ	ᾧπερ	ῆπερ	ᾧπερ
αἰτ.	ὄν	ῆν	ὅ	ὄνπερ	ῆνπερ	ὅπερ
	Πληθυντικὸς					
ὄν.	οἷ	αἷ	ᾧ	οἷπερ	αἷπερ	ᾧπερ
γεν.	ῶν	ῶν	ῶν	ῶνπερ	ῶνπερ	ῶνπερ
δοτ.	οἷς	αἷς	οἷς	οἷσπερ	αἷσπερ	οἷσπερ
αἰτ.	οὓς	ᾑς	ᾑ	οὓσπερ	ᾑσπερ	ᾑπερ

Ἐνικὸς

ὄν.	ὅστις	ἧτις	ὅ,τι
γεν.	οὗτινος ἢ ὅτου	ἧστινος	οὗτινος ἢ ὅτου
δοτ.	ὧτινι ἢ ὅτω	ἧτινι	ὧτινι ἢ ὅτω
αἰτ.	ὄντινα	ἧντινα	ὅ,τι

Πληθυντικὸς

ὄν.	οἵτινες	αἵτινες	ἅτινα ἢ ἅττα
γεν.	ὧντινων	ὄντινων	ὧντινων
δοτ.	οἷστισι	αἷστισι	οἷστισι
αἰτ.	οὖστινας	ἄστινας	ἅτινα ἢ ἅττα

§ 163. Πίναξ τῶν συσχετικῶν ἀντωνυμιῶν καὶ ἐπιρρημάτων

Ἐρωτηματικαὶ	Δεικτικαὶ	Ἀόριστοι	Ἀναφορικαὶ
τίς ;	ὅδε, οὗτος, ἐκεῖνος	τίς, οὐδεὶς, ὁ δεῖνα, ἕκαστος, ἄλλος, ἔνιοι	ὅς, ὅστις
πότερος ;	(ὁ ἕτερος)	οὐδέτερος, ἐκάτε- ρος, ἕτερος, ἀμ- φότεροι	ὁπότερος
πόσος ; ποῖος ; πηλίκος ;	τοσόσδε, τοσοῦτος τοιόσδε, τοιοῦτος τηλικόσδε, τηλι- κοῦτος	ποσὸς ποιὸς —	ὅσος, ὁπόσος οἷος, ὁποῖος ἡλίκος, ὀπηλίκος
ποδαπός ;		—	ὁποδαπός
ποῦ ;	ἐνθάδε, ἐνταῦθα αὐτοῦ, ἐκεῖ	ποῦ	οὔ, ὅπου, ἐνθα
ποῖ ;	ἐνθάδε, ἐνταῦθα αὐτόσε, ἐκεῖσε	ποῖ	οἷ, ὅποι, ἐνθα
πόθεν ;	ἐνθένδε, ἐντεῦθεν αὐτόθεν, ἐκεῖθεν	ποθὲν	ὅθεν, ὁπόθεν, ἐν- θεν
πότε ;	τότε	ποτὲ	ὅτε, ὁπότε
πηνίκα ;	τηνικάδε, τηνι- καῦτα	—	ἡνίκα, ὀπηνίκα
πῆ ; πῶς ;	τῆδε, ταύτη ὧδε, οὕτως(ς)	πῆ πῶς	ἧ, ἧπερ, ὀπη ὧς, ὧσπερ, ὅπως